

VOORSTEL AAN HET COLLEGE VAN DE GEMEENTE ROERMOND

Onderwerp: Intern controleplan 2024

Zaaknummer: 41041-2024

Datum: 26 juni 2024

Inleiding

Volgens de Gemeentewet artikel 212 stelt de raad bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vast. Dit is vastgesteld in de financiële verordening gemeente Roermond 2023 (hoofdstuk 5) door de gemeenteraad op 15 december 2022.

In artikel 26 van de financiële verordening is opgenomen dat het college zorgt voor de interne toetsing van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheershandelingen. Het interne controleplan (IC-plan) 2024 (bijlage 1) is opgesteld om een adequate inrichting en uitvoering van deze interne toetsingswerkzaamheden te controleren. Op basis van deze controle kan een oordeel gegeven worden omtrent de rechtmatigheid en getrouwheid van de verantwoorde financiële transacties.

In dit plan staan, op basis van de begroting 2024, de materiële bedrijfsprocessen centraal.

De vastgestelde notitie Strategie Interne Beheersing (B&W 18 april 2023) beschrijft de stappen in het ontwikkeltraject met als doel dat de organisatie meer in control geraakt. Uitgangspunt hierbij is dat het Three Lines Model bij de gemeente wordt gehanteerd zoals in hoofdstuk 5 van het strategiedocument wordt beschreven.

De rechtmatigheidsverantwoording door het college dwingt de gemeente tot meer grip aan de voorkant in het proces, in de eerste lijn. Het intern controleplan is onderdeel van deze strategie. In dit voorstel is een samenvatting opgenomen van het IC-plan 2024 en de planning van de uit te voeren interne controles in 2024.

Voorstel

Aan het college wordt voorgesteld het intern controleplan 2024 vast te stellen.

Argumenten

Samenvatting intern controleplan 2024

1.1 Rechtmatigheidsverantwoording onderdeel van het intern controleplan 2024

In bijgevoegd plan wordt aandacht besteed aan de interne onderzoeken en de verbijzonderde interne controles die zijn gepland voor het jaar 2024 als onderdeel van de interne beheersing.

Hoofdstuk 1 behandelt interne controle en interne beheersing. Het primaire doel van interne controle is om de organisatie inzicht te verschaffen in het bestaan en de werking van de relevante beheersmaatregelen in een aantal processen zodat we een uitspraak kunnen doen over de getrouwheid en de financiële rechtmatigheid.

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de interne en externe controle, de synergie hiervan en het afgeven van de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening 2024 door het college.

Tevens worden in hoofdstuk 2 de kaders voor de financiële rechtmatigheid benoemd (normen- en toetsingskader) en staan de processen vermeld waarop de interne controle in 2024 zal plaatsvinden.

1.2 Verantwoordelijkheid van de lijn is een cruciaal onderdeel van het interne controleplan

Uitgangspunt bij het afleggen van verantwoording is het model van de “three lines of defence” als inrichtingsprincipe voor de organisatie. Daarbij wordt de interne beheersing langs 3 lijnen geborgd. In het kort komt het er op neer, dat de clustermanagers verantwoordelijk zijn voor de inhoud en kwaliteit van de primaire processen (1e lijn). Zij worden daarbij ondersteund door de deskundigheid van de clusters op het gebied van de bedrijfsvoering (2e lijn). Door middel van verbijzonderde interne controles (VIC), centraal gepositioneerd bij het cluster control, wordt de leiding van de ambtelijke organisatie voorzien van aanvullende informatie over de kwaliteit van sturing en beheersing (3e lijn).

De eindverantwoordelijke voor de gemeentelijke organisatie kan op zijn beurt enkel een verklaring geven als de diverse organisatieonderdelen aantoonbaar hebben gemaakt dat zij rechtmatig hebben gehandeld. De rechtmatigheid dient dus geborgd te zijn in de bedrijfsprocessen.

De verantwoordelijke proceseigenaren (clustermanagers) dienen aan te tonen dat de (financiële) rechtmatigheid van het proces geborgd is. Dat kan enerzijds door de inrichting van het proces (proces controls) anderzijds door binnen de lijnverantwoordelijkheid (aantoonbaar) controles uit te voeren.

De verbijzonderde interne controle binnen het cluster control toetst of het systeem ook gefunctioneerd heeft zoals afgesproken en de verklaring van de lijnmanager terecht en voldoende onderbouwd is.

Bij de vaststelling van de strategie Interne Beheersing (door B&W 18 april 2023) heeft het college besloten de focus te leggen op meer grip aan de voorkant door de 1^e lijn. Er vinden door interne controle gegevensgerichte controles plaats die hierbij ondersteunen. Het doel is om meer grip aan de voorkant in het proces te krijgen zodat er vaker op procesgerichte controles gesteund kan worden.

1.3 Erkende processen interne controle 2024

Een overzicht van de financiële processen (begroting 2024) is opgenomen in bijlage 2 bij dit voorstel. Op basis van materialiteit, risico-inschatting en afstemming met accountant zijn de erkende processen voor de interne controle 2024:

Baten:

- Parkeeropbrengsten
- Verhuuropbrengsten
- Grondverkopen

- Omgevingsvergunningen
- Leges burgerzaken

Lasten:

- Personele lasten
- Sociaal domein: WMO
- Sociaal domein: Jeugd
- Sociaal domein: participatie
- Subsidieverstrekking
- Verbonden partijen
- Grondaankopen

Balansposten:

- Treasury
- Reserves en voorzieningen
- Vaste activa (mutaties)

Overige onderwerpen:

- Factuurverwerking en betalingsproces
- Aanbestedingen
- Invorderingen / dubieuze debiteuren
- Fiscaliteiten
- Begrotingsrechtmatigheid
- Memorialen
- Aansluiting tussen sub-administraties en financiële administratie

Hoofdstuk 3 beschrijft de werkstappen die nodig zijn om aan te tonen in hoeverre wet- en regelgeving worden nageleefd. Deze uitwerking wordt stapsgewijs vastgelegd in een IC-werkplan. In het opvolgende jaar worden de opmerkingen vanuit de interne controle en de controle van de accountant ook meegenomen in het IC-plan. In hoofdstuk 4 is opgenomen op welke wijze we een risicoanalyse uitvoeren om te bepalen hoe het risico per proces gekwalificeerd kan worden.

1.4 Bevindingen en aanbevelingen van de interne controles worden ter besluitvorming doorgeleid naar CMT en college.

De VIC wordt uitgevoerd door medewerkers van cluster control. De werkzaamheden worden dusdanig gedocumenteerd dat de interne controle reproduceerbaar is, waardoor anderen (bijvoorbeeld accountant) hier ook gebruik van kunnen maken.

De bevindingen en aanbevelingen, die voortkomen uit de interne controlewerkzaamheden, worden met de proceseigenaar besproken. Na afstemming met de proceseigenaren worden per controlejaar twee rapportages opgesteld naar aanleiding van de bevindingen en aanbevelingen van alle VIC's. Eén rapportage volgt na de interim controle en één (eindrapportage) in het opvolgende jaar zodra alle interne controlewerkzaamheden zijn afgerond.

Deze rapportages worden aangeboden aan het CMT en aan het college. De eindrapportage met daarin een samenvatting van de uitkomsten van de controles is leidend voor het college om tot een rechtmatigheidsoordeel te komen.

Kanttekeningen en risico's

- Uit eerdere bevindingen van de accountant en de VIC blijkt dat niet overal voldoende beheersmaatregelen zijn genomen. In de gesprekken met de clustermanagers over de resultaten van de interne controles en in de kwartaalgesprekken, wordt hier aandacht aan besteed.
- Een mogelijk risico is de tijdigheid van de rechtmatigheidsverklaring in verband met de volgtijdelijkheid bij verbonden partijen.

Historisch overzicht

Strategie Interne beheersing vastgesteld op 18 april 2023 is het kader voor dit voorstel.

Financiële gevolgen

Niet direct van toepassing.

Communicatie en participatie

Dit voorstel is intern afgestemd met de business controllers en extern met de accountant. De accountant heeft aangegeven dat zij geen tijd hebben om op korte termijn het IC-plan te beoordelen, vanwege de voortgang is besloten dit op een later tijdstip af te stemmen met de accountant.

Het IC-plan is besproken met de clustermanagers is het Cluster Management Overleg van 29 mei 2024. De clusters worden conform het programma door de adviseurs audit & control benaderd voor het bespreken van hun processen en het opstellen van het IC-werkplan. Bevindingen en aanbevelingen worden met de proceseigenaren en het clustermanagement besproken.

Uitvoering en evaluatie

Over het onderdeel Verbijzonderde Interne Controles (VIC) is afstemming gezocht met onze accountant, zodat zoveel mogelijk aansluiting plaatsvindt met de accountantscontrole voor de jaarrekening 2024.

Door in een vroeg stadium hier aandacht aan te geven, kan er aansluiting worden gevonden bij de vereisten vanuit de accountancy. Zodra de accountant, zoveel als mogelijk, op onze werkzaamheden kan steunen, leidt dit tot efficiency voordelen in de werkzaamheden van de accountant en van de gemeente Roermond.

Bij de interne controlewerkzaamheden worden de opmerkingen en bevindingen van de accountant vanaf 2020 meegenomen. Deze opmerkingen en bevindingen zijn gedeeld met de 1e lijn en bij de interne controle wordt vastgesteld in welke mate de actiepunten, die voortvloeien uit deze opmerkingen, zijn opgepakt. Zo wordt gewerkt aan de continue verbetering van de interne bedrijfsvoering.

De planning van de interne controle werkzaamheden ziet er als volgt uit:

Programma 2024

Interne controle processen rechtmatigheidscontrole	Planning	Onderzoeks- verantwoordelijke
• Factuurverwerking en betaling	Apr 24 – Jan 25 (per kwartaal)	BO
• Inkoop- en aanbestedingen - naleving nationale en Europese regelgeving - naleving gemeentelijk aanbestedingsbeleid	September 24 – Febr 25 (per half jaar)	BV
• Personele lasten (incl. in- en uitdiensttreding)	Apr 24 – Jan 25 (per kwartaal)	BV
• Sociaal domein (2 ^e review op dossiers)	Apr 24 – Jan 25 (per kwartaal)	SZ- R
• Subsidieverstrekkings	Jun 24 – Jan 25	OM
• Parkeeropbrengsten	Jun 24 – Jan 25	BOR
• Verhuuropbrengsten	Jun 24 – Jan 25	VG
• Treasury	Sep 24 – Okt 25	BV
• Invorderingen	Aug 24 – Dec 24	BO
• Rechtmatigheid verbonden partijen	Okt 24 - Mrt 25	BV
• Fiscaliteiten (btw, loonheffing/wkr en vpb)	Jul 24 – Mrt 25	BV
• Reserves en voorzieningen	Jul 24 – Dec 24	BV
• Vaste activa	Jul 24 – Jan 24	BV
• Memoriaalboekingen	Aug 24 – Feb 25	BO
• Begrotingsrechtmatigheid	Aug 24 - Dec 24	BV
• Omgevingsvergunningen	Aug 24 - Dec 24	VTH
• Leges burgerzaken	Aug 24 - Dec 24	PuZa
• Voorraad werf	Mei 24 – Okt 24	BOR

Advies bedrijfsvoering (Communicatie, Financiën, HR, I&S, Juridisch)

Betreffende het opstellen van het IC-plan is geen advies aangevraagd bij bedrijfsvoering. De uit te voeren werkzaamheden worden wel met de betrokkenen afgestemd.

Geheimhouding:

Geen geheimhouding.

Bijlagen:

1. Intern controleplan 2024
2. Overzicht financiële processen 2024